

Thông tin về Thiên nhiên và Bảo tồn

Nguồn: *Nông thôn ngày nay* Số: 144 Ngày: 16/6/08

Nuôi trâu để... phá rừng!

Sáng chưa tỏ mặt người, tiếng máy "con" Win 100 phân khối của anh Lê Như Vũ - Hạt Kiểm lâm huyện Nam Giang (Quảng Nam) đã nổ giòn trong màn sương yên tĩnh. Chiếc xe lao vút về hướng rừng Khe Rọm. Ngoảnh lại phía sau, anh Vũ nói át cả tiếng gió: "Giờ này, đã có hàng chục con trâu vào rừng kéo gỗ, chậm chút nữa lần theo khó lắm!".

HOANG LƯỢNG

Theo dấu... chân trâu!

Vượt qua đoạn đường Hồ Chí Minh, chúng tôi dắt xe vào gửi nhà ông Ahô Bươi - Trưởng thôn Dung, thị trấn Thạnh Mỹ. Tại đây, Arát Quốc Hồ, một dân quân địa phương đang chờ chúng tôi. Kiểm tra lại lương thực, nước uống lần cuối, mấy anh em đi bộ vào rừng. Sau chừng 2 tiếng đồng hồ leo dốc bờ hơi tai, chúng tôi đã ở khá sâu trong rừng Khe Rọm. Đường đi là một lối mòn quanh co, len lỏi giữa một rừng cây rừng, dốc đá. Theo anh Vũ, lối mòn này hầu như chỉ có lâm tặc với... cán bộ kiểm lâm đi! Vượt qua một con dốc dài, lúp xúp cỏ tranh, chúng tôi phát hiện ra những dấu chân trâu còn mới. Anh Vũ nhận định: "Có trâu phía trước!". Đang đi, anh Vũ ra hiệu dừng lại. Sau tiếng loạt roạt của cành cây là 2 con trâu mộng to lớn, lưng thưng đi ngược từ trong rừng ra, trên cổ quấn những sợi dây thừng; bước theo sau là một chú bé người dân tộc Cotu đen nhem trạc 14 - 15 tuổi. Anh Hồ - dân quân người địa phương chặn hỏi: "Làm gì trong này?". Sau thoáng bối rối, cậu bé áp ứng: "Đi chăn trâu!". Lát sau xuất hiện thêm

một con trâu nữa, lần này là một thanh niên về mặt bặm trợn. Hình như đã hiểu ra chuyện gì, ngay lập tức anh ta xua trâu xộc thẳng về phía chúng tôi. Được đà, cả 3 con trâu lao ào ào ra phía cửa rừng. Cậu bé và gã thanh niên cũng mất hút theo.

Chúng tôi tiếp tục men theo lối mòn "ngư tặc". Theo chiếc máy định vị anh Vũ mang theo thì khu vực rừng nguyên sinh này có độ cao 1.168 mét so với mực nước biển. Đang đi giữa rừng sâu thâm u lạnh lẽo, tôi hoàn toàn bất ngờ trước cảnh một cây gội có đường kính gần 1 mét đã bị đốn hạ, tro gốc to đùng, quanh đó mấy tấm bia gỗ tươi nằm lán lóc. Bọn lâm tặc vút lại 2 phách gỗ gội đó au, vuông vức nằm dưới đất. Ngay bên cạnh gốc gội, một cây cổ thụ lớn khác cũng bị đổ gục, còn nguyên từ gốc đến cành. Đoán có trại của lâm tặc đóng gần đầu đây, chúng tôi quyết định tiếp tục sục sâu vào rừng. Đi thêm khoảng 3km nữa bỗng nghe tiếng "hây, hây" phía trước, ba anh em nhanh chóng núp vào bụi cây, liền sau đó xuất hiện 2 con trâu to đùng lặc lè kéo 2 phách gỗ ịch tiến ra. Đi sau là một người đàn ông và một phụ nữ. Anh dân quân địa phương nhanh như cắt, đoạt ngay con dao sáng loáng

trên tay người đàn ông đang cầm. Anh ta là Phan Đình Thanh, 39 tuổi ở Đại Lộc, còn người phụ nữ là Bnước Thị Vũng ở thị trấn Thạnh Mỹ. Cả hai đều nói rằng họ đi kéo thuê hai phách gỗ đi cho ông Bnước Thơ ở thị trấn Thạnh Mỹ.

Bắt cóc bỏ đĩa

Trên đường đi, cả Phan Đình Thanh lẫn Bnước Thị Vũng cố tình lẩn lữa, hết người nghỉ, rồi đến trâu nghỉ, túc tắc không chịu đi. Chờ sơ hở, trong tích tắc người đàn ông đã trốn biến vào rừng, đến lượt người phụ nữ cũng nhanh không kém, tháo dây thừng, xua trâu chạy, bỏ lại hai phách gỗ giữa rừng. Anh Vũ không bất ngờ trước diễn biến sự việc: "Chỉ cần họ tháo ách ra khỏi con trâu là trở thành vô can!". Ngán ngấm, anh kể rằng, cách đó mấy hôm, anh cùng với Chung Văn Niép - cán bộ thôn Dung phát hiện 5 con trâu đang kéo gỗ dọc theo suối B'lao. Sau gần 2 tiếng đồng hồ bám theo dõi tượng, khi đến cầu Khe Dung, một số tên đứng trên cầu phát hiện đã hét to để đồng bọn chặt đứt dây kéo, xua trâu chạy bỏ lại gần 1m³ gỗ chua. Biết rõ đối tượng nhưng không làm gì được vì thiếu chứng cứ!

Việc ngăn chặn, xử lý hiện tượng người dân dùng trâu kéo gỗ, tiếp tay cho lâm tặc hiện là bài toán nan giải. Ông Nguyễn Ngọc Xin - Hạt trưởng Hạt Kiểm lâm Nam Giang cho biết: "Rất khó bắt được dân dùng trâu kéo gỗ, mà có bắt rồi cũng phải thả ra. Mỗi lần bắt trâu về, đơn vị phải thuê người chăm sóc, bảo vệ... Hối 6-2007, bắt quả tang 3 con trâu đang kéo gỗ, mất ròng cả ngày trời mới đưa chúng về đến đơn vị, buộc cột cẩn thận, nhưng tối đến vẫn bị dân lên vào... dắt đi mất! Trong khi đó, Nghị định 159 của Chính phủ quy định: Hình thức xử phạt cao

nhất đối với chủ súc vật chỉ 500.000 đồng. Biện pháp xử lý không mạnh khác nào "bắt cóc bỏ đĩa". Huyện Nam Giang sẽ có chủ trương cấm trâu vào rừng ở từng khu vực cụ thể. Nhưng xem ra đó chưa phải là biện pháp khả thi nhất, bởi vì núi rừng nơi đây thì mệnh mông". Ông Ch'Rum Nhiên - Chủ tịch UBND huyện Nam Giang trả lời: "Từ nhiều năm nay địa phương đã không khuyến khích dân nuôi trâu. Việc ngăn chặn, bắt giữ trâu vào rừng kéo gỗ là rất khó khi ý thức người dân chưa thông. Con trâu là đầu cơ nghiệp của họ, không thể giải quyết được vấn nạn này trong ngày một, ngày hai". □

Chân dung một "ngưu tặc".